

Πολιτική Οικονομία

Εισαγωγή στην Νεοκλασική Πολιτική Οικονομία
Γιάνης Βαρουφάκης

Η βάση της Νεοκλασικής Προσέγγισης

■ Η Δομή της Εξήγησης στην Κλασική Μηχανική

1. Προσδιόρισε το αντικείμενο της μελέτης. Σώματα (π.χ. άτομα, μόρια, ηλεκτρόνια, ένα εκκρεμές κλπ.)
2. Θεωρητική υπόθεση: Η Αρχή Διατήρησης της Ενέργειας
3. Μαθηματική έκφρασή της: $\text{Μάζα} = \text{Δύναμη} \times \text{Επιτάχυνση}$
4. Πειραματική επαλήθευση. Εάν ναι, αποδέξου την υπόθεση στο Βήμα 2 και τη θεωρία στο Βήμα 3.

Ωφελιμισμός – Jeremy Bentham, τέλη 18ου αρχές 19ου

- Ο ορισμός του Εργαλειακού Ορθολογισμού: Ένα άτομο είναι εργαλειακά ορθολογικό αν χρησιμοποιεί τους πόρους του αποτελεσματικά προκειμένου να ικανοποιήσει τα πάθη του.

«Η φύση έχει θέσει την ανθρωπότητα κάτω από τη διακυβέρνηση δύο αρχόντων, του πόνου και της ηδονής. Αυτοί και μόνο αυτοί δείχνουν τι πρέπει να κάνουμε, καθώς και καθορίζουν τι θα κάνουμε.»

Jeremy Bentham, 1789, An Introduction to the Principles of Morals and Legislation

Bentham: Ένα μόνο πάθος: Για ωφέλεια (utility)

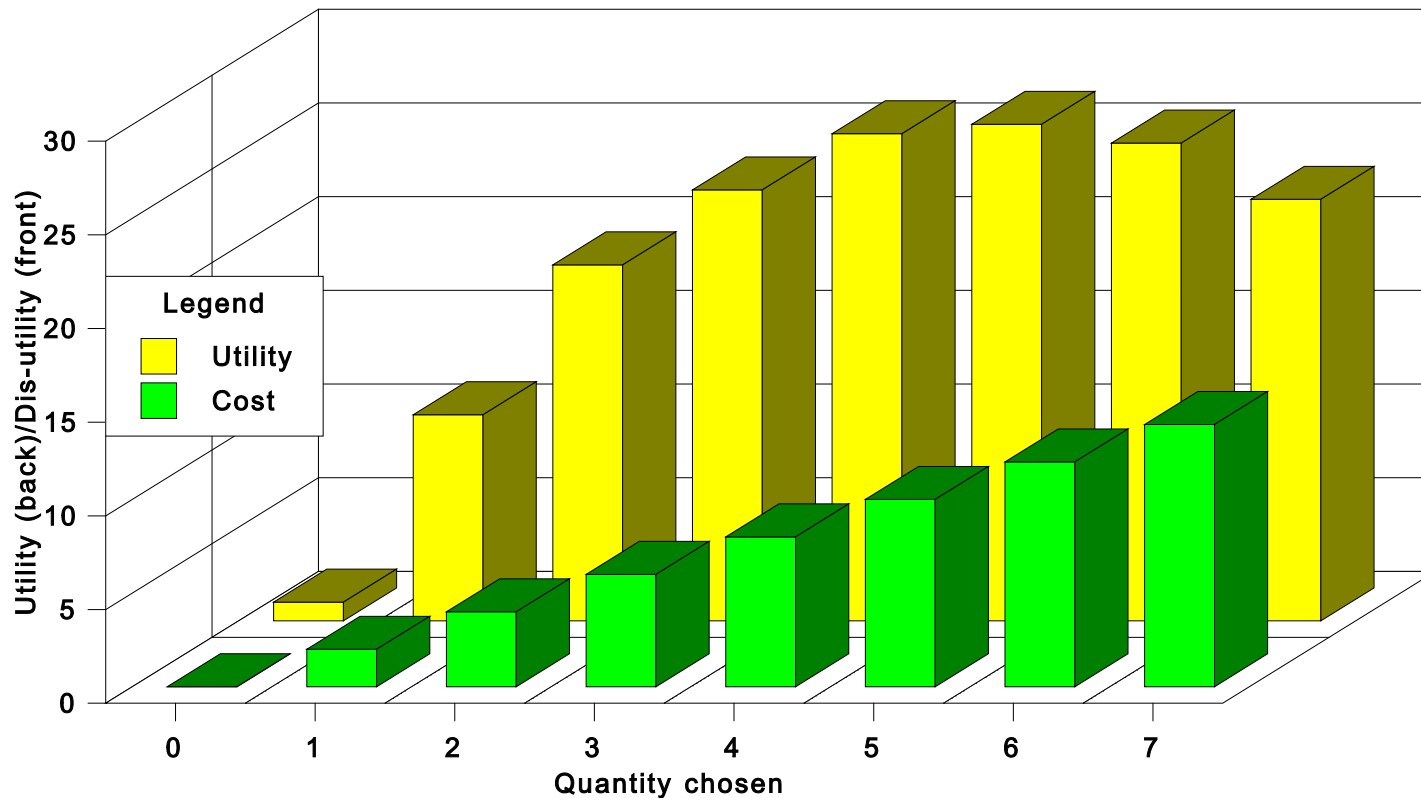
Ισο-οριακή Αρχή (ΙΟΑ)

Ποσότητα	Ωφέλεια (U)	Απώλεια (-U)
0	1	0
1	11	2
2	19	4
3	23	6
4	26	8
5	26.5	10
6	25.5	12
7	22.5	14

Διαγραμματικά...

Utility and Dis-utility (eg. cost/loss)

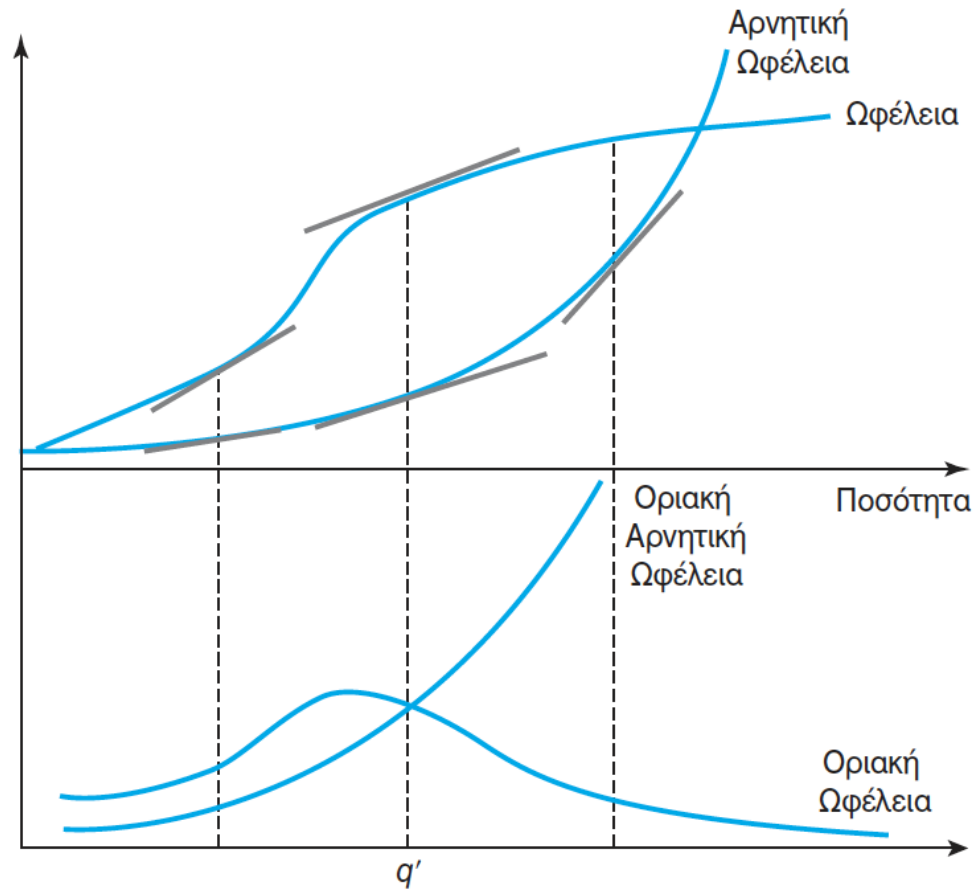
Fluctuations with chosen quantity

Οριακή ωφέλεια/απώλεια

Ποσότητα	Οριακή ωφέλεια (marginal utility)	Οριακή απώλεια (marginal loss)	Καθαρή Ωφέλεια
1	10	2	8
2	8	2	14
3	4	2	16
4	3	2	17
5	0.5	2	15,5
6	-1	2	12,5
7	-3	2	7,5

Γεωμετρικά...

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 2.3 Η γεωμετρία της Ισο-Οριακής Αρχής

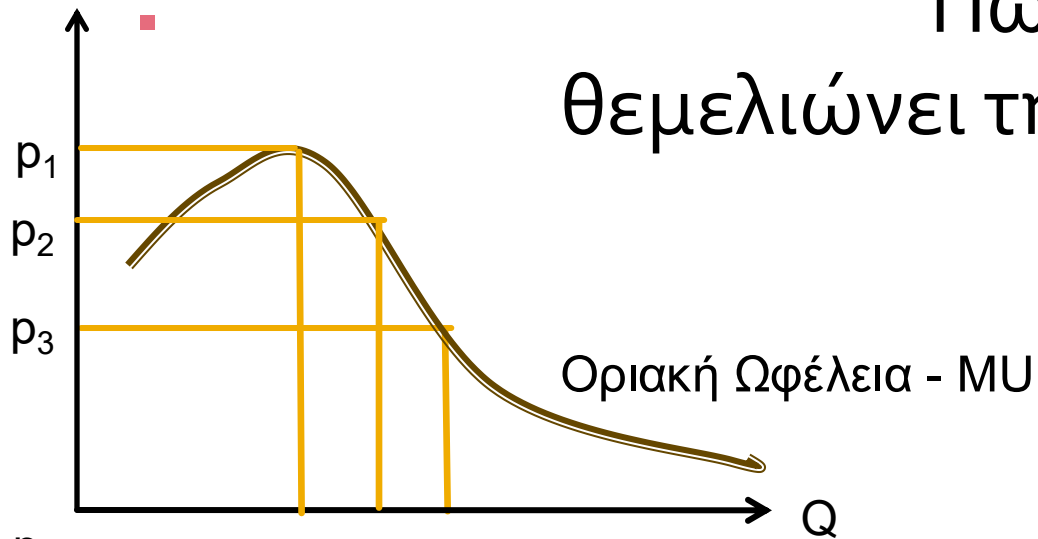
Η Ισο-οριακή αρχή

Σταματήστε (να δράτε) όταν η οριακή ωφέλεια (δηλ. η συνεισφορά ωφέλειας της τελευταίας μονάδας δραστηριότητας) τείνει να εξισωθεί με την οριακή αρνητική ωφέλεια (δηλ. την απώλεια ωφέλειας) που συνεπάγεται η τελευταία μονάδα δραστηριότητας

$$\text{ΟΡΙΑΚΟ ΟΦΕΛΟΣ} = \text{ΟΡΙΑΚΗ ΑΠΩΛΕΙΑ}$$

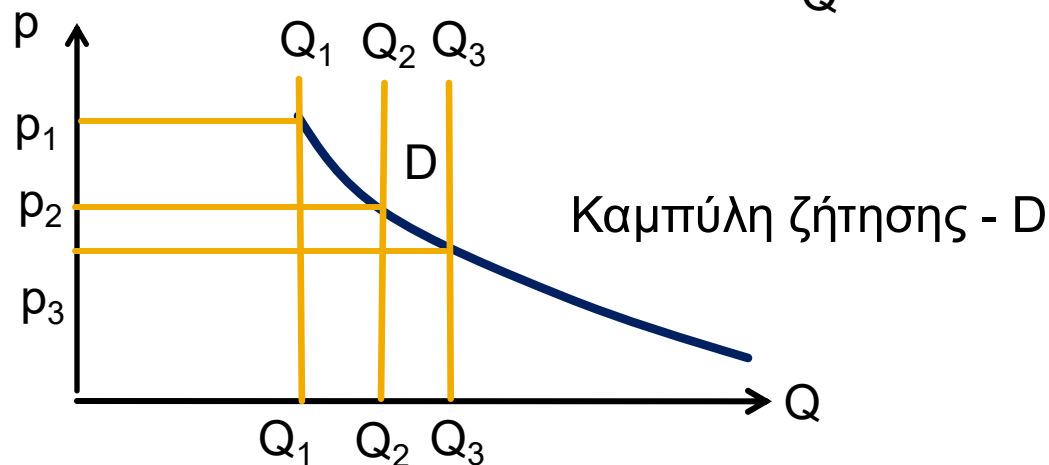
Από την οριακή ωφέλεια στην καμπύλη ζήτησης

Πως η ισο-οριακή αρχή
θεμελιώνει την καμπύλη ζήτησης

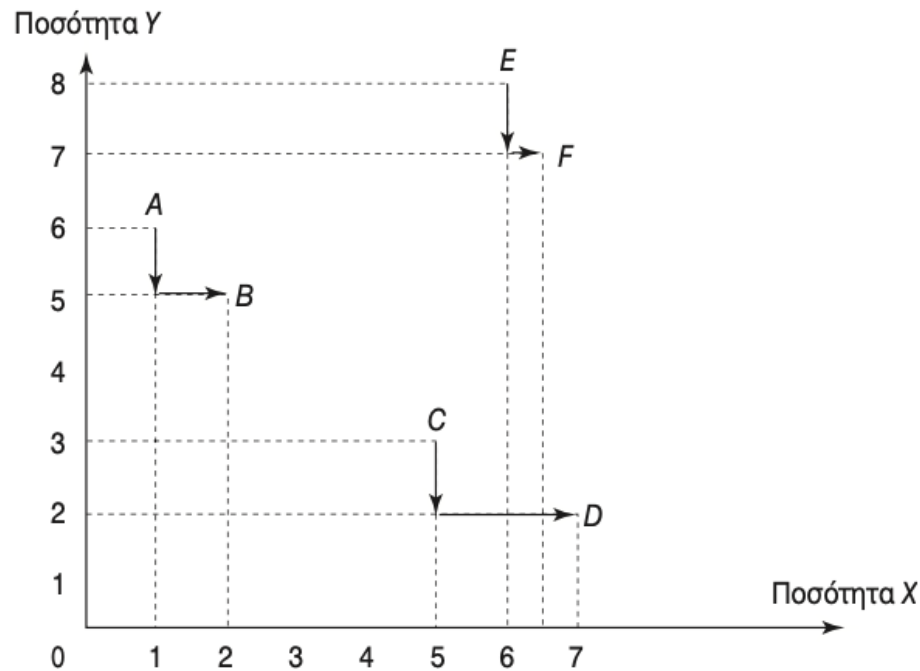

Θεωρία Κατανάλωσης στην
βάση της ισο-οριακής αρχής

$$p = MU$$

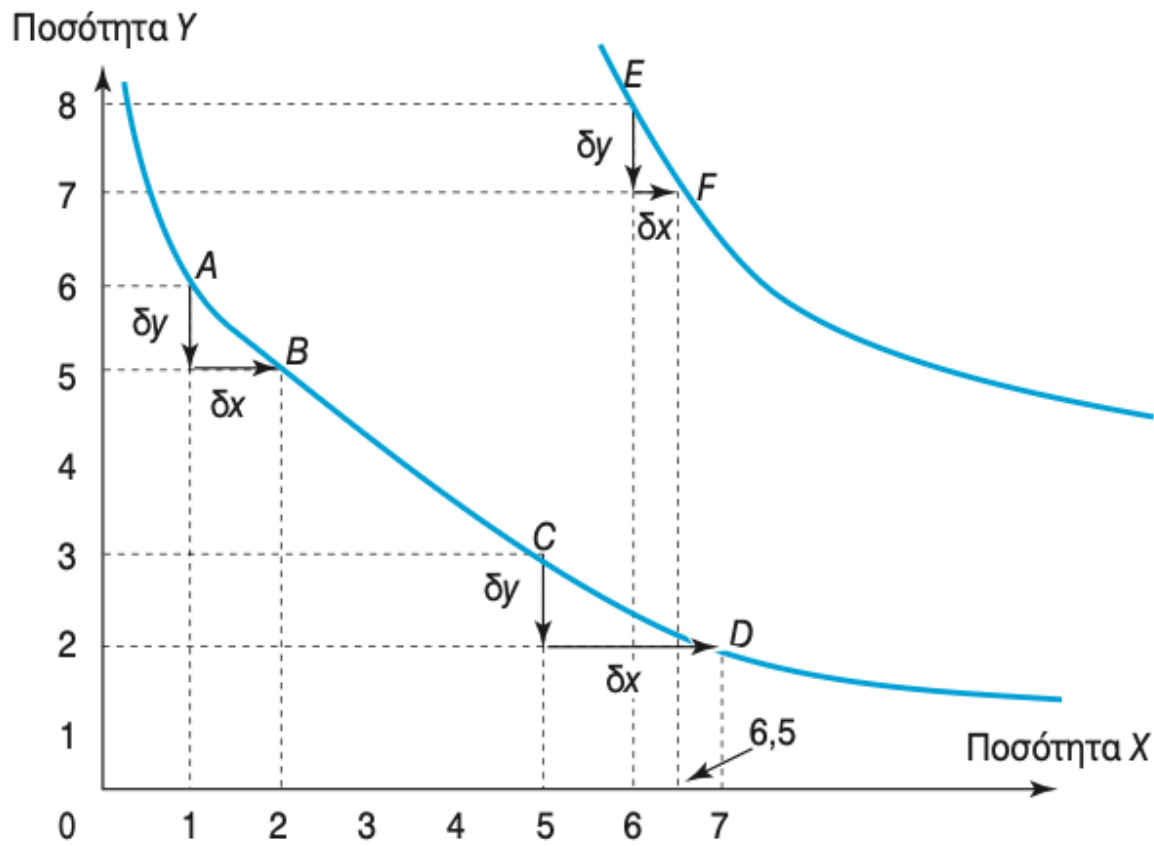

Τι γίνεται όταν έχουμε 2 εμπορεύματα;

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 2.4 Trade-offs – αποζημίωση – αδιαφορία

Τι γίνεται όταν έχουμε 2 εμπορεύματα;

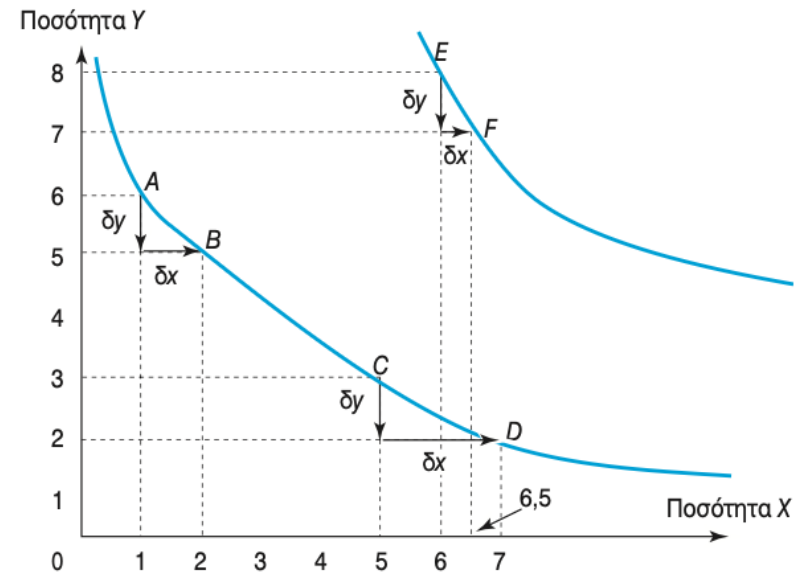

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 2.5 Καμπύλες αδιαφορίας

Τι γίνεται όταν έχουμε 2 εμπορεύματα;

Το νόημα της κλίσης μιας καμπύλης αδιαφορίας ($\delta Y / \delta X$):

Ο λόγος υποκατάστασης
→ Πόσο περισσότερο Y χρειάζεσαι για να σε αποζημιώσει για την απώλεια μιας μονάδας X

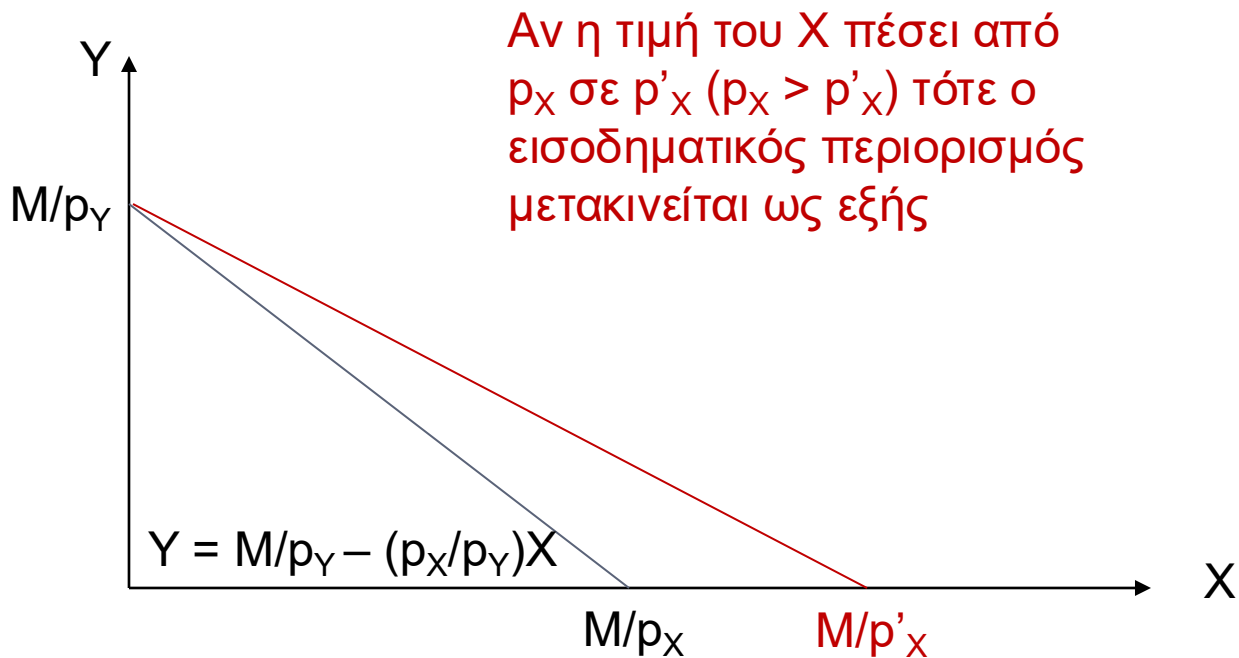
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 2.5 Καμπύλες αδιαφορίας

Τι γίνεται όταν έχουμε 2 εμπορεύματα;

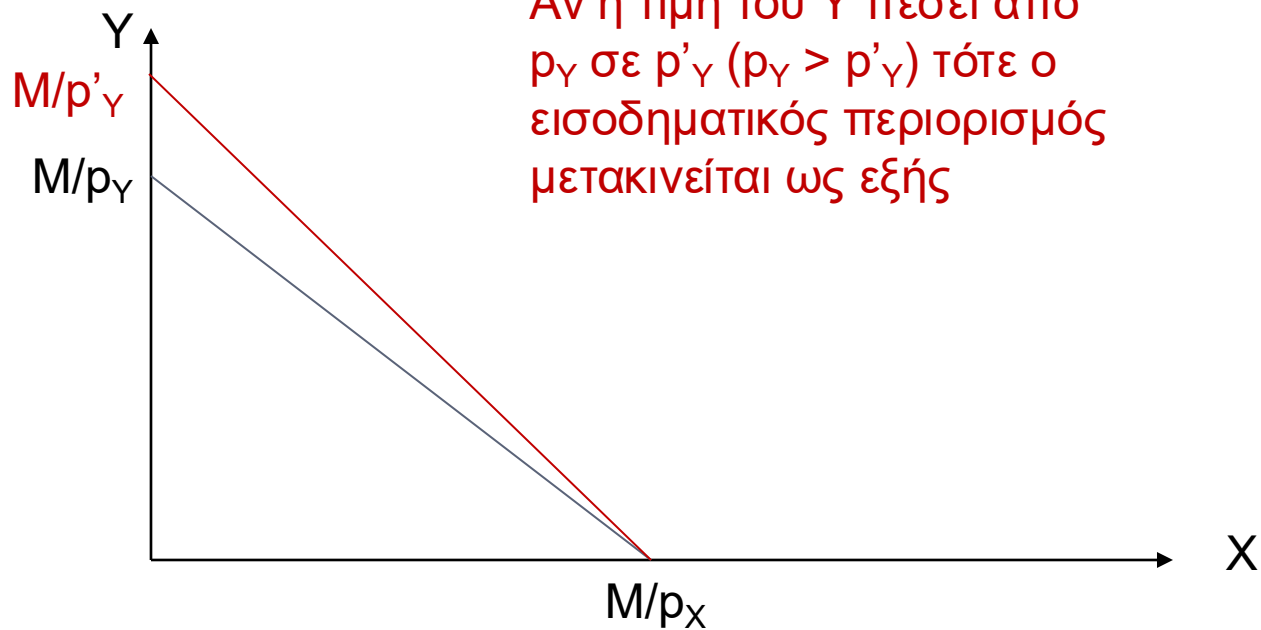
ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΙΚΟΣ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΣ

- Έστω, M το διαθέσιμο χρηματικό ποσό
 - p_X και p_Y οι τιμές του X και του Y
 - $\rightarrow M = p_X X + p_Y Y$
 - $\rightarrow Y = M/p_Y - (p_X/p_Y)X$
-
- Η κλίση του εισοδηματικού περιορισμού
($\delta Y / \delta X$) = ο λόγος των τιμών p_X / p_Y

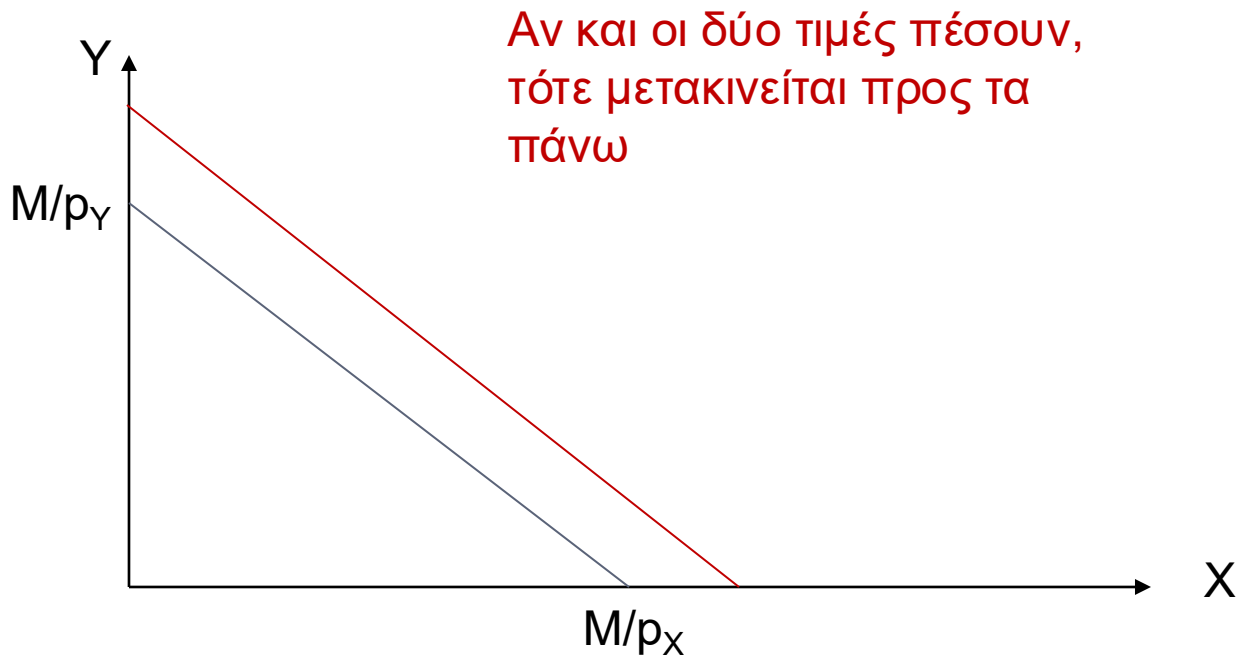
ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΙΚΟΣ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΣ

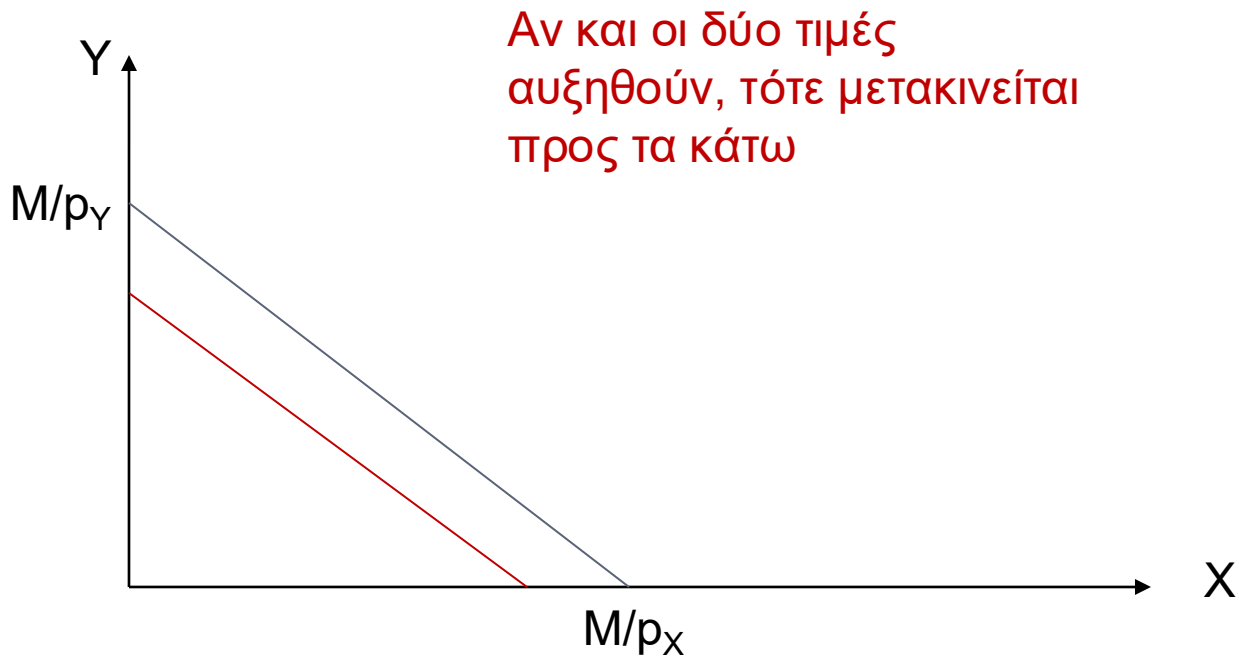
ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΙΚΟΣ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΣ

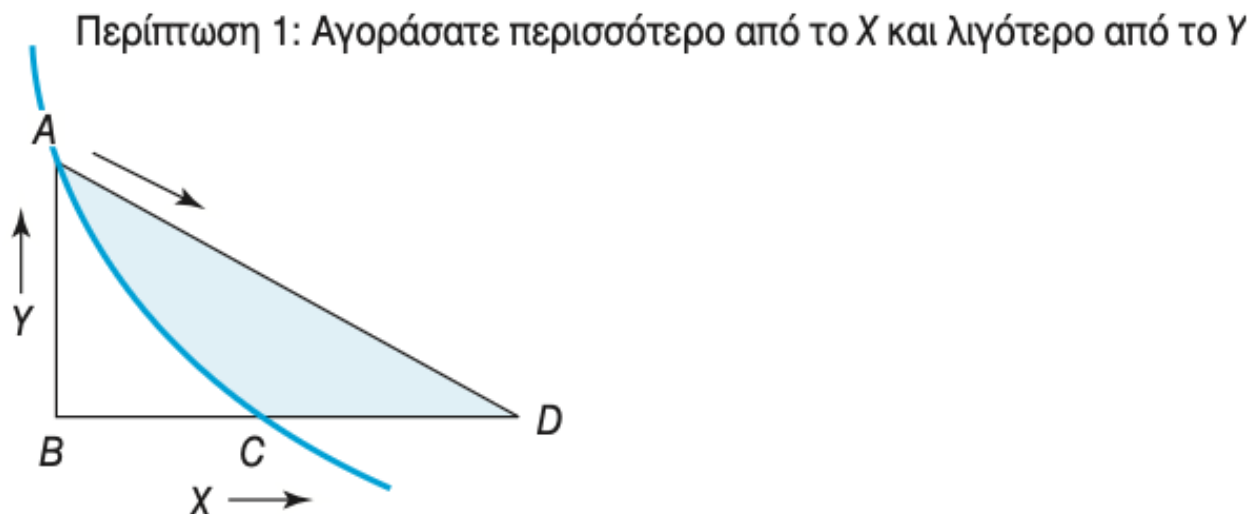
ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΙΚΟΣ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΣ

ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΙΚΟΣ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΣ

Πως επιλέγουμε συνδυασμό 2 εμπορευμάτων;

$$AB = 1, BC = 2, BD = 4$$

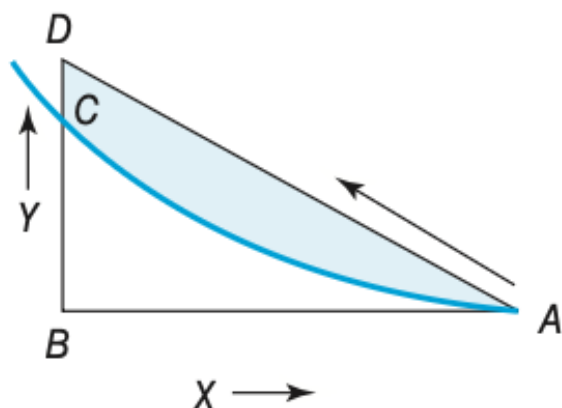
$$\text{Λόγος των τιμών } AB/BD = \frac{1}{4}$$

Προσέξτε ότι $\delta y / \delta x$ ώστε η ωφέλεια να μείνει σταθερή $= AB/BC > \frac{1}{4}$

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 2.6α Όχι αρκετό X

Πως επιλέγουμε συνδυασμό 2 εμπορευμάτων;

Περίπτωση 2: Αγοράσατε υπερβολική ποσότητα από το X

$$AB = 3, BC = 1, BD = \frac{3}{2}$$

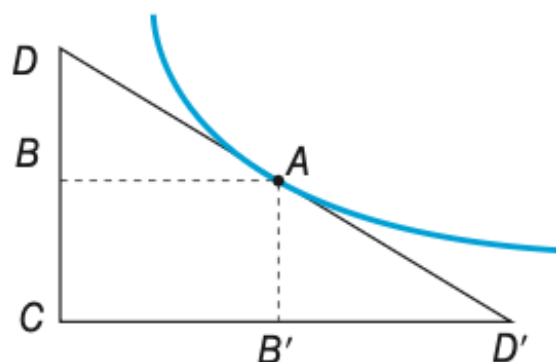
$$\text{Λόγος των τιμών } DB/BA = \frac{1}{2}$$

Προσέξτε ότι $\delta y/\delta x$ ώστε η ωφέλεια να μείνει σταθερή $= \frac{CB}{BA} < \frac{1}{2}$

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 2.6β Όχι αρκετό Y

Πως επιλέγουμε συνδυασμό 2 εμπορευμάτων;

Περίπτωση 3: Βέλτιστη επιλογή

$$BC = 1, BD = \frac{3}{2}, CD = 4, DC = \frac{32}{5}$$

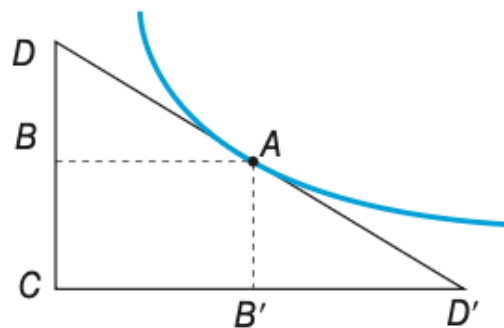
$$\text{Λόγος των τιμών } \frac{DB}{BA} = \frac{AB'}{B'D'} = \frac{DC}{C'D'} = \frac{8}{5}$$

Προσέξτε ότι οποιαδήποτε μετακίνηση από το A επί της DD' μειώνει την ωφέλεια, ενώ οι μετακινήσεις πάνω και δεξιά της DD' αυξάνουν το κόστος.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 2.6γ Ακριβώς όσο χρειάζεται

Ισο-οριακή αρχή όταν έχουμε 2 εμπορεύματα

Περίπτωση 3: Βέλτιστη επιλογή

$$BC = 1, BD = \frac{3}{2}, CD = 4, DC = \frac{32}{5}$$

$$\text{Λόγος των τιμών } \frac{DB}{BA} = \frac{AB'}{B'D'} = \frac{DC}{C'D'} = \frac{8}{5}$$

Προσέξτε ότι οποιαδήποτε μετακίνηση από το A επί της DD' μειώνει την ωφέλεια, ενώ οι μετακινήσεις πάνω και δεξιά της DD' αυξάνουν το κόστος.

Ερμηνεύοντας την γεωμετρία της Ισο-Οριακής Αρχής:

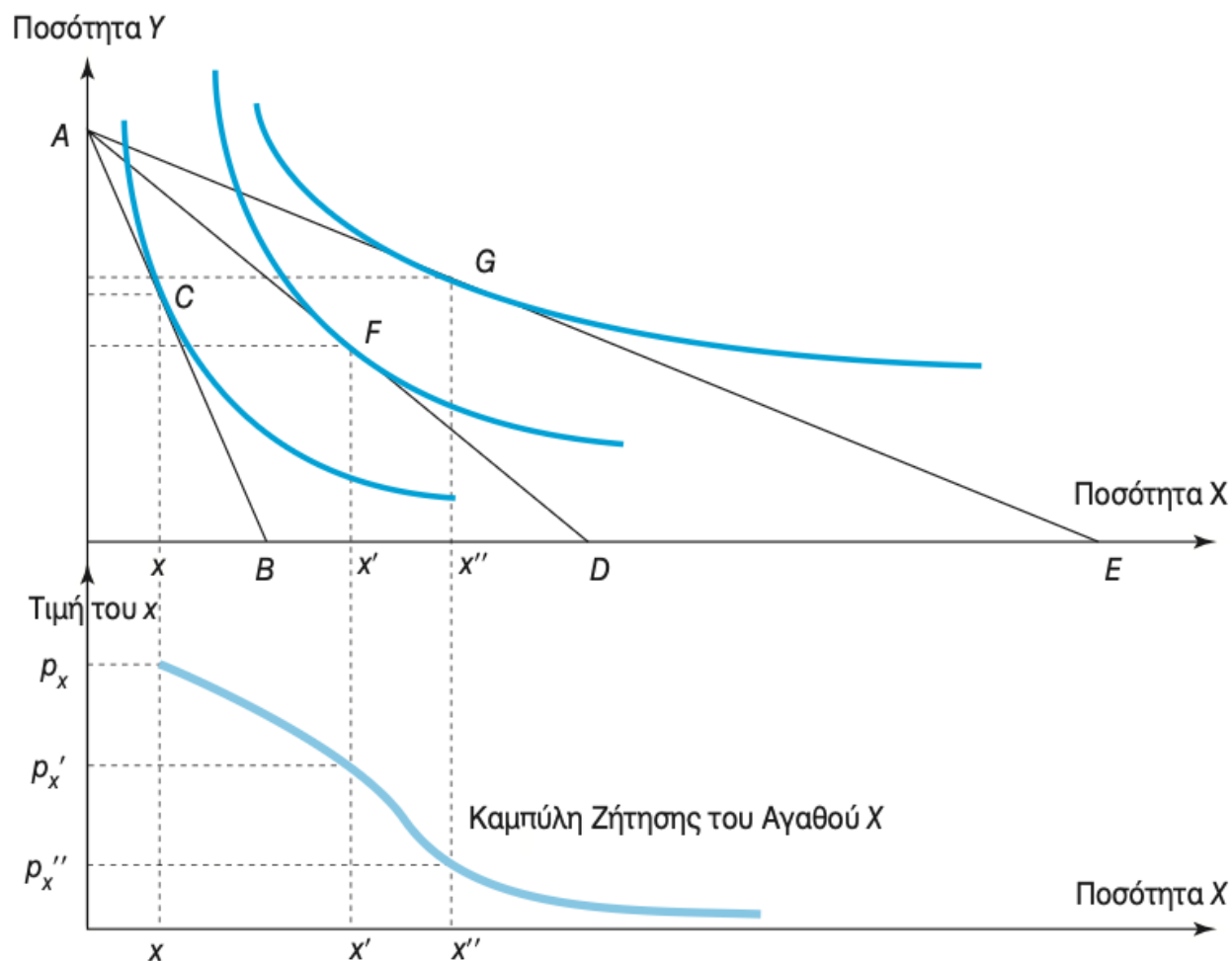
Οριακός Λόγος
Υποκατάστασης = Λόγος
των τιμών

ή

Marginal Rate of
Substitution = p_X/p_Y

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 2.6γ Ακριβώς όσο χρειάζεται

Η καμπύλη ζήτησης του X

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 2.7 Η δημιουργία μιας καμπύλης ζήτησης

Μια συγκλονιστική αλήθεια

- Καμπύλες ζήτησης δεν ορίζονται σε μια πραγματική οικονομία
- Μόνο στο πλαίσιο του υποθετικού λόγου ορίζονται
- Συνεπώς, είναι αδύνατον να παρατηρηθούν
– κύημα της φαντασίας των
οικονομολόγων...

Η βάση της Νεοκλασικής Προσέγγισης: Περίληψη

■ Η Δομή της Εξήγησης στην Κλασική Μηχανική ■

1. Προσδιόρισε το αντικείμενο της μελέτης. Σώματα (π.χ. άτομα, μόρια, ηλεκτρόνια, ένα εκκρεμές κλπ.)
2. Θεωρητική υπόθεση: Η Αρχή Διατήρησης της Ενέργειας
3. Μαθηματική έκφρασή της: $\text{Μάζα} = \text{Δύναμη} \times \text{Επιτάχυνση}$
4. Πειραματική επαλήθευση. Εάν ναι, αποδέξου την υπόθεση στο Βήμα 2 και τη θεωρία στο Βήμα 3.

Η Δομή της Εξήγησης στην Νεοκλασική Οικονομική

Προσδιόρισε το αντικείμενο της μελέτης. Άτομα, επιχειρήσεις, λήπτες αποφάσεων

Θεωρητική υπόθεση: Η Αρχή Μεγιστοποίησης της Ωφέλειας

Μαθηματική έκφρασή της: $\text{Οριακή ωφέλεια} = \text{Οριακή Απώλεια}$

Οικονομετρική επαλήθευση. Εάν ναι, αποδέξου την υπόθεση στο Βήμα 2 και τη θεωρία στο Βήμα 3.

Προς μια Γενική Θεωρία της Επιλογής: Η Ίσο-οριακή Αρχή γίνεται φιλόδοξη

- Επιλογές υπό αβεβαιότητα
 - Πότε σταματάς να συλλέγεις πληροφορίες;
 - Όταν η προσδοκώμενη οριακή ωφέλεια από την συλλογή = οριακό κόστος της συλλογής
 - Πότε παντρεύεσαι; ... Gary Becker, Nobel Οικονομικών!

Πόσο αποταμιεύουμε;

- Τόσο όσο χρειάζεται έτσι ώστε:
- Ο λόγος (A) της οριακής ωφέλειας από την προσμονή μελλοντικής κατανάλωσης και (B) της οριακής ωφέλειας της σημερινής κατανάλωσης να ισούται με
- Τον λόγο (A) της οριακής αξίας ενός μελλοντικού ευρώ και (B) της οριακής αξίας ενός ευρώ τώρα

Πόσες ώρες θα θέλαμε να εργαζόμαστε;

- Τόσο όσο χρειάζεται έτσι ώστε:
- Ο λόγος (A) της οριακής ωφέλειας από το εισόδημά μας και (B) της οριακής ωφέλειας από τηνσχόλη (μη εργασία) να ισούται με
- Τον λόγο (A) του οριακού κόστους ενός ευρώ εισοδήματος και (B) της οριακής αξίας μιας ώραςσχόλης

Ποια η αξία μιας ζωής;

- Μηχάνημα το οποίο σώζει μια ζωή ετησίως στην πόλη σου, η οποία έχει πληθυσμό N . Ποια η αξία του;
- Φαντάσου ότι, για μια μέρα, η πιθανότητα του να πεθάνεις αυξάνεται, από οποιοδήποτε επίπεδο βρίσκεται αυτή την στιγμή, κατά μία στα N .
- Πόσα χρήματα θα δεχόσουν για να γίνει αυτό;
- Έστω 100€.
- Τότε μια ζωή = $(100 \times N) \text{€}$